

SUN'IY INTELLEKT VA UNING INSON HAYOTIGA TA'SIRI

Mamadaliyev Nurali Abduvohid o'g'li
Amirov Jahongir Fahriddin o'g'li

Sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishni kengaytirish, raqamli ma'lumotlarni yig'ish, saqlash va qayta ishlash tizimini takomillashtirish maqsadida hozirda yurtimizda ushbu sohada malakali kadrlarni tayyorlash, mazkur yo'nalishdagi ilmiy-loyihalarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qator ishlar amalga oshirilmoqda.

O'z navbatida sun'iy intellektni ilm-fanga joriy etish uchun malakali kadrlar sonini oshirish talab etiladi. Negaki aynan o'z kasbining ustasi bo'lgan mutaxassislar jamiyatimizning barcha sohalariga sun'iy intellekt kirib borishida asosiy omil bo'ladi. Hozirda yurtimizda shu yo'nalish bo'yicha "Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt" ixtisosligi oliy malakali kadrlarning ilmiy va ilmiy-pedagogik mutaxassisliklar nomenklaturasiga kiritildi va uning pasporti yaratildi. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti hamda Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellektni rivojlantirish ilmiy-tadqiqot institutida "Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt ixtisosligi" bo'yicha oliy ta'limdan keyingi ta'lim instituti ochildi.

SUN'IY INTELLEKT TARIXI

Sun'iy intellektning (AI) kelib chiqishi 1940 va 1950 yillarda boshlangan deyish mumkin, o'shanda tadqiqotchilar inson intellektini taqlid qila oladigan mashinalarni yaratish imkoniyatlarini o'rganishni boshlaganlar. "Sun'iy intellekt" atamasi fanga 1956 yilda sun'iy intellektning tug'ilgan joyi hisoblangan Dartmut konferentsiyasida Jon Makkarti tomonidan kiritilgan.

SUN'IY INTELLEKT SOHASIDA DASTLABKI ISHLAR

Sun'iy intellekt bo'yicha eng dastlabki loyihalardan biri 1950-yilda Alan Tyuring tomonidan taklif qilingan Tyuring testi bo'ldi. Tyuring testida inson baholovchini tabiiy tilda suhbat orqali u ham inson ekanligiga ishontirishga uringan mashina ishtirok etdi. Ushbu test tabiiy tilni qayta ishlashning rivojlanishiga turtki berdi, bu hozirda sun'iy intellekt tadqiqotlarining asosiy yo'nalishi hisoblanadi.

Keyingi o'n yilliklarda tadqiqotchilar muammoni hal qilish, tilni tushunish va naqshni aniqlash kabi an'anaviy ravishda inson aql-zakovati bilan bog'liq vazifalarni bajarishi mumkin bo'lgan algoritm va tizimlarni ishlab chiqishda sezilarli yutuqlarga erishdilar. Ilk sun'iy intellekt tizimlari qaror qabul qilish uchun mantiqiy qoidalar to'plamidan foydalangan dasturlarga asoslangan tizimlarga e'tibor qaratdi.

1980 va 1990-yillarda sun'iy intellekt sohasi "Sun'iy intellekt qishi" deb nomlanuvchi tanazzulni boshdan kechirdi. Sun'iy intellekt tadqiqotlarini moliyalashtirish qisqartirildi va taraqqiyot sekinlashdi. Biroq, 2000-yillarda hisoblash quvvatidagi o'zgarishlar va katta ma'lumotlar to'plamining mavjudligi neyron tarmoqlar va chuqur o'rganish kabi

mashinalarni tadqiq qilish usullarining rivojlanishiga olib keldi, bu esa kompyuterni ko'rish, nutqni aniqlash va boshqalar kabi sohalarda yutuqlarga olib keldi. Tabiiy tilni qayta ishlash.

Bugungi kunda sun'iy intellekt sog'liqni saqlash, moliya, transport va maishiy xizmat sohalarda qo'llanilishi bilan tez rivojlanayotgan sohadir. Sun'iy intellektning rivojlanishi hisoblash quvvati, katta ma'lumotlar va algoritmlar sohasidagi yutuqlar tufayli davom etmoqda va kelgusi yillarda bu soha jamiyatda tobora muhim rol o'ynashi kutilmoqda.

SUN'IY INTELEKTNI INSON HAYOTIDAGI TURLI KASBLARGA TASIRI

Sun'iy intellekt (AI) so'nggi yillarda tez muhokama mavzusiga aylandi va uning inson hayotiga ta'siri turli yo'llar bilan sezila boshladi. Sun'iy intellekt texnologiyasi samaradorlik, mahsuldorlikni oshirish va innovatsiyalar kabi ko'plab afzalliklar keltirgan bo'lsa-da, uning jamiyatga salbiy ta'siri haqida ham xavotirlar mavjud. Sun'iy intellekt hayotimizni o'zgartiradigan ba'zi usullar:

ISHLARNI AVTOMATLASHTIRISH

(AI)ning inson hayotiga eng katta ta'siridan biri bu ishlarni avtomatlashtirishdir. Sun'iy intellekt texnologiyasi takomillashgan sari, u ilgari odamlarga xos deb hisoblangan vazifalarni bajarish qobiliyatiga ega bo'lib bormoqda. Bu, ayniqsa, ishlab chiqarish, transport va chakana savdo kabi sohalarda ayrim ishchilarning ko'chishiga olib keldi. Bu korxonalar uchun samaradorlikni oshirish va xarajatlarni tejashga olib kelgan bo'lsa-da, ishchilarning yangi ko'nikmalar va rollarga moslashishiga ehtiyoj tug'dirdi.

SOG'LIQNI SAQLASH

Sun'iy intellekt sog'liqni saqlashga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. U tibbiy tashxislarning aniqligini oshirish, yangi davolash usullarini ishlab chiqish va bemorlarni parvarish qilishni shaxsiylashtirish uchun foydalanilmoqda. Masalan, sun'iy intellekt yordamida ishlaydigan tibbiy tasvirlash vositalari inson ko'ziga ko'rinmaydigan kasalliklar va anormalliklarni aniqlay oladi, chatbotlar va virtual yordamchilar esa bemorlarga shaxsiy tibbiy maslahat va yordam ko'rsatishda qo'llaniladi.

TA'LIM

Sun'iy intellekt bizning o'rganish uslubimizni ham o'zgartirmoqda. U talabalar uchun shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasini yaratish, talabalarning faolligini yaxshilash va o'qituvchilar uchun ma'muriy vazifalarni avtomatlashtirish uchun foydalaniladi. Sun'iy intellektga asoslangan ta'lim vositalari o'quvchilarning o'zaro munosabatlaridagi

ma'lumotlarni tahlil qilib, o'quvchilar qiynalayotgan sohalarni aniqlashi va ularga maqsadli yordam ko'rsatishi mumkin.

MAXFIYLIK VA XAVFSIZLIK

Sun'iy intellekt jamiyatda keng tarqalgan bo'lib, uning maxfiylik va xavfsizlikka qanday ta'sir qilishi mumkinligi haqida xavotirlar mavjud. Misol uchun, sun'iy intellekt yordamida ishlaydigan yuzni aniqlash texnologiyasi ayrim mamlakatlarda fuqarolarni kuzatish uchun qo'llanilib, hukumat kuzatuv haqida xavotir uyg'otmoqda. Bundan tashqari, sun'iy intellekt tizimlarining xavfsizligi bilan bog'liq xavotirlar mavjud, ular xakerlik yoki noto'g'ri foydalanish ta'sirida bo'lib qolishi mumkin.

AXLOQIY TASHVISHLAR

Nihoyat, Sun'iy intellektdan foydalanishda axloqiy xavotirlar mavjud. Sun'iy intellekt tizimlari yanada rivojlangan sari, ular sog'liqni saqlash, moliya va bandlik bo'yicha qarorlar kabi inson hayoti uchun muhim oqibatlarga olib keladigan qarorlar qabul qila boshlashi mumkin. Bu qarorlar qanday qabul qilinadi va ular uchun kim javobgar bo'ladi, degan xavotirlar bor.

MISOL TARIQASIDA CHATGPT4 NI OLSAK

Matn yaratish: ChatGPT qisqa javoblardan tortib, uzoqroq, murakkabroq yozuvlargacha bo'lgan keng doiradagi mavzular bo'yicha matn yarata olishi.

Til tarjimasini: ChatGPT matnni bir tildan boshqa tilga tarjima qila olishi.

Tuyg'ularni tahlil qilish: ChatGPT ijobiy, salbiy yoki neytral bo'lgan umumiy his-tuyg'ularni aniqlash uchun matnni tahlil qila olish.

Savol-javob: ChatGPT o'zining keng bilimlar ma'lumotlar bazasiga asoslanib, turli mavzulardagi savollarga javob bera olishi.

Shaxsiylashtirish: ChatGPT shaxsiy javoblar va tavsiyalar berish uchun individual foydalanuvchilar haqidagi ma'lumotlarni o'rganishi va eslab qolishi.

Suhbat: ChatGPT foydalanuvchilar bilan turli mavzularda tabiiy tilda suhbatlar o'tkazishi, keyingi savollarga javob berishi va bir nechta xabarlar bo'ylab kontekstni saqlashi.

Bilimlar bazasi: ChatGPTda katta ma'lumotlar bazasiga kirishi va ma'lumotlarni tez va aniq olishim mumkin.

CHATGPT-DAN QANDAY SAMARALI FOYDALANISH BO'YICHA BA'ZI MASLAHATLAR

Aniq va aniq bo'ling: savolingiz yoki so'rovingiz qanchalik aniq bo'lsa, ChatGPT shunchalik yaxshi tushuna oladi va tegishli javobni taqdim etadi.

Sabrli bo'ling: ChatGPT so'rovingizni ko'rib chiqish va javob yaratish uchun bir necha soniya vaqt olishi mumkin. Boshqa savol yozishdan oldin tizim javob berishini kuting.

Keyingi savollarni bering: Agar sizga javob bo'yicha qo'shimcha ma'lumot yoki tushuntirish kerak bo'lsa, keyingi savollarni bema'lol so'rang. ChatGPT, agar kerak bo'lsa, mavzu bo'yicha qo'shimcha kontekst yoki tafsilotlarni taqdim etishi mumkin.

So'rovlaringizni o'rinli va odob-axloq qoidalariga munosib tarzda qoldiring: ChatGPT foydali va ma'lumot beruvchi javoblarni taqdim etish uchun mo'ljallangan. Iltimos, tizimdan foydalanishda haqoratomuz yoki nomaqbul so'zlardan saqlaning.

ChatGPT-ning cheklovlari borligini unutmang: ChatGPT kuchli til modeli bo'lsa-da, u professional maslahat yoki ekspertiza o'rnini bosa olmaydi. Agar sizga tibbiy, yuridik yoki moliyaviy maslahat kerak bo'lsa, ushbu sohada malakali mutaxassis bilan maslahatlashing.

Sun'iy intellekt insonni siqib chiqarib egallab oluvchi kasblar

Sun'iy intellekt (AI) allaqachon turli sohalarga ta'sir qila boshladi va kelgusi yillarda AI sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan ba'zi kasblar mavjud. Mana bir nechta misollar:

1. Ishlab chiqarish ishlari: AI bilan ishlaydigan robotlar allaqachon ishlab chiqarish sanoatida yig'ish, tekshirish va qadoqlash kabi turli vazifalarni avtomatlashtirish uchun qo'llanilmoqda. Texnologiyaning rivojlanishi bilan ushbu sektorda ko'proq ish o'rinlari avtomatlashtirilishi mumkin.

2. Transport ishlari: Avtonom transport vositalari va dronlar keng tarqalgan bo'lib, ular yuk mashinasi haydovchilari va etkazib beruvchilar kabi ishlarni almashtirish imkoniyatiga ega.

3. Mijozlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha ishlar: AI bilan ishlaydigan chatbotlar va virtual yordamchilar mijozlar so'rovlarini ko'rib chiqish uchun tobora ko'proq foydalanilmoqda, bu esa mijozlarga xizmat ko'rsatish vakillariga bo'lgan ehtiyojni kamaytirishi mumkin.

4. Ma'lumotlarni kiritish va ma'muriy ishlar: sun'iy intellektga asoslangan vositalar ma'lumotlarni kiritish, rejalashtirish va hujjatlarni rasmiylashtirish kabi vazifalarni avtomatlashtirishi mumkin, bu esa ma'muriy yordam xodimlariga bo'lgan ehtiyojni kamaytiradi.

5. Moliyaviy ishlar: AI bilan ishlaydigan algoritmlar moliyaviy ma'lumotlarni tahlil qilish va investitsiya qarorlarini qabul qilish uchun qo'llaniladi. Bu moliyaviy tahlilchilar va boshqa shu sohaga tegishli faoliyatlarga bo'lgan ehtiyojning kamayishiga olib kelishi mumkin.

Shuni ta'kidlash kerakki, sun'iy intellekt ba'zi ishlarni avtomatlashtirishi mumkin bo'lsa-da, u sun'iy intellektni rivojlantirish, ma'lumotlar fani va kiberxavfsizlik kabi sohalarda yangi ish o'rinlarini yaratadi. Bundan tashqari, ko'plab ishlar hali ham ijodkorlik,

empatiya va ijtimoiy ko'nikmalarni o'z ichiga olgan rollar kabi insoniy ta'sirni talab qiladi. Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, sun'iy intellekt inson bajaradigan ishlarni osonlashtiradi ya'ni insonga yordamchi vazifasini o'taydi.

Ushbu va boshqa ko'plab ishlar sun'iy intellektning mumkin bo'lgan foydalari va xavflarini ta'kidlaydi va o'quvchilarni AI kelajakda ularning hayotiga qanday ta'sir qilishi haqida tanqidiy fikr yuritishga undaydi. Shunday qilib, AI mutaxassislariga talabni ortishi, masalan, ma'lumotlar bo'yicha olimlar va mashinani o'rganish bo'yicha muhandislarga talab ortib bormoqda, chunki kompaniyalar o'z sohalarida raqobatdosh ustunlikka ega bo'lish uchun sun'iy intellektdan foydalanishga intilmoqda, bu zamon talabi darajasiga chiqib bormoqda. Xulosa qilib aytganda, AI insoniyat kelajagini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Uning inson hayotiga ta'siri juda katta va u bizning yashash, ishlash va bir-birimiz bilan munosabatimizni o'zgartiradi. AI texnologiyasi rivojlanishda davom etar ekan, uning ta'siri kelgusi yillarda yanada sezilarli bo'ladi. AI insoniyat kelajagini shakllantirishda davom etar ekan, uning inson hayotiga o'zgartiruvchi ta'sirini inkor etib bo'lmaydi va u bizning yashash va ishlash uslubimizni o'zgartirib, hayotimizni oson va samaraliroq qiladi. Texnologiya rivojlanishda davom etar ekan, sun'iy intellektning ta'siri yanada sezilarli bo'ladi va biz yaqin kelajakda yanada qiziqarli o'zgarishlarni kutishimiz mumkin. Ko'p afzalliklariga qaramay, sun'iy intellektning rivojlanishi axloqiy tashvishlarni keltirib chiqaradi va biz har qanday kutilmagan oqibatlarining oldini olish uchun ehtiyotkorlik bilan harakat qilishimiz kerak. Biroq, agar biz AI kuchidan mas'uliyat bilan foydalana olsak, u bizning kelajagimizni qiziqarli va innovatsion usullarda shakllantirishda davom etishiga shubha yo'q. AI sog'liqni saqlashdan tortib qishloq xo'jaligigacha bo'lgan turli sohalarda inqilob qilmoqda. Bu tibbiyot mutaxassislarining imkoniyatlarini oshirib, ularga murakkab kasalliklarga to'g'ri tashxis qo'yish va tegishli davolash usullarini tavsiya etish imkonini bermoqda. Bundan tashqari, qishloq xo'jaligi texnologiyalari kompaniyalari chiqindilarni kamaytiradigan, hosildorlikni oshiradigan va oziq-ovqat sifatini yaxshilaydigan aniq qishloq xo'jaligi texnikasini ishlab chiqish uchun sun'iy intellektdan foydalanmoqda. Sun'iy intellektning o'zgartiruvchi kuchi ko'ngilochar industriyada ham ko'rinadi, bu erda u yuqori sifatli musiqa va filmlar ishlab chiqarishni osonlashtiradi. Texnologiya shubhasiz foydali bo'lsa-da, uning potentsial noto'g'ri ishlatilishi va uning bandlik imkoniyatlariga ta'siri haqida xavotirlar saqlanib qolmoqda. Biroq, agar biz Alga ehtiyotkorlik bilan yondashsak va uning afzalliklari hamma uchun ochiq bo'lishini ta'minlashga harakat qilsak, kelajak yorqin ko'rinadi – o'sish va innovatsiyalar uchun cheksiz imkoniyatlarga to'la. AI - texnologiyaning

kelajagi va uning ta'siri faqat biz oldinga siljishimiz bilan kuchayadi. Sun'iy intellektning ulkan salohiyati ko'plab sohalarda allaqachon guvohi bo'lgan va butun dunyo bo'ylab biznes uni ochiq qo'l bilan qabul qilmoqda. Uning innovatsion yechimlari bizga sog'liqni saqlash va qishloq xo'jaligining dunyodagi eng dolzarb muammolarini hal qilishda yordam berdi. Biroq, biz Aldan axloqiy va mas'uliyatli tarzda foydalanayotganimizni ta'minlashimiz kerak. Shundagina biz ushbu texnologiyaning afzalliklaridan haqiqatan ham foydalana olamiz, shu bilan birga har qanday kutilmagan oqibatlar xavfini kamaytiramiz. AI haqida ko'proq ma'lumot olishda davom etar ekanmiz, uni kundalik hayotimizga o'zimizga foyda keltiradigan va insoniyligimizni saqlab qolish yo'llarini o'rganishda davom etishimiz juda muhimdir. Biz hushyor bo'lib, kelajakka e'tibor qaratsak, cheksiz imkoniyatlarni ochish uchun sun'iy intellekt biz bilan uyg'un ishlaydigan dunyoni yaratishimiz mumkin. AI bizning yashash va ishlash uslubimizni o'zgartirmoqda. So'nggi o'n yil ichida AI qanday rivojlanganligini va uning potentsial ilovalari hali ham o'rganilayotganini ko'rish ajoyib. Sun'iy intellektning eng muhim afzalliklaridan biri bu katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish va turli sohalarda, jumladan moliya, transport va energetikada yutuqlarga olib kelishi mumkin bo'lgan tushunchalarni taqdim etish qobiliyatidir. Biroq, sun'iy intellekt rivojlanishda davom etar ekan, axloqiy oqibatlarni tan olish va undan mas'uliyat bilan foydalanishni ta'minlash juda muhimdir. Bir nechtasini nomlash uchun tarafkashlik, maxfiylik va xavfsizlik kabi muammolarni hal qilish uchun birgalikda harakat qilish kerak. Biz shaxslar va jamiyat qadriyatlarini himoya qilish uchun sun'iy intellektni rivojlantirish va joriy qilishni boshqarish uchun asoslar va ko'rsatmalar yaratishimiz kerak. Oldinga borar ekanmiz, biz ochiq muloqotni davom ettirishimiz, turli sohalardagi mutaxassislar bilan hamkorlik qilishimiz va xavflarni yumshatish bilan birga AI salohiyatini maksimal darajada oshirish uchun multidisipliner yondashuvni qo'llashimiz kerak. To'g'ri bajarilgan bo'lsa, AI barchamiz uchun yaxshiroq kelajak yaratishga qodir. Alning jamiyatga ta'siri juda katta bo'lib, uning kelajak uchun salohiyati yanada muhimroqdir. Sun'iy intellektning katta hajmdagi ma'lumotlarni qayta ishlash va tushunchalar berish qobiliyati bilan biz sog'liqni saqlash, qishloq xo'jaligi va ta'lim kabi turli sohalarda ulkan yutuqlarni ko'rdik. AI, shuningdek, korxonalariga o'z faoliyatini yaxshilash va mijozlar tajribasini yaxshilash uchun yangi imkoniyatlarni taqdim etdi. Biroq, bu yutuqlar bilan birga, e'tiborga olinishi kerak bo'lgan axloqiy mulohazalar mavjud. Sun'iy intellekt rivojlanishda davom etar ekan, inson tarafdorligi, shaxsiy hayot va xavfsizlik kabi muammolarni hisobga olgan holda uni ishlab chiqish va mas'uliyat bilan qo'llashni ta'minlash juda muhimdir. Shaxslar va jamiyat qadriyatlarini himoya qilish uchun sun'iy intellektni rivojlantirish bo'yicha qoidalar, standartlar va yo'riqnomalarni yaratish juda muhimdir. Bundan tashqari, Alni qabul qilish uning qarorlari axloqiy tamoyillarga mos kelishini ta'minlash uchun inson nazorati bilan birga bo'lishi kerak. Jamiyat sifatida biz sun'iy intellektning xavf-xatarlarini yumshatish bilan birga uning salohiyatini maksimal darajada oshirishni ta'minlash uchun turli sohalardagi mutaxassislar bilan doimiy muloqot va hamkorlik qilishimiz kerak. Darhaqiqat, sun'iy

intellekt barchamiz uchun yaxshiroq kelajak yaratishga qodir va biz uning ta'sirini va undan qanday mas'uliyat bilan foydalanishimiz mumkinligini yodda tutishimiz kerak.

AI o'z qiyinchiliklaridan holi emas va eng dolzarb muammolardan biri bu ish joyini almashtirishdir. Mashinalar va sun'iy intellekt tizimlari tobora takomillashgani sayin, ular ko'plab sohalarda inson mehnatining o'rnini bosishi, ish o'rinlarining yo'qolishiga va iqtisodiy tanazzulga olib kelishi xavfi mavjud. Shuning uchun odamlarni AI tizimlari bilan birga ishlash uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar bilan ta'minlaydigan ta'lim va o'quv dasturlariga sarmoya kiritish orqali ushbu imkoniyatga tayyorgarlik ko'rish juda muhimdir. Hukumatlar va korxonalar, shuningdek, avtomatlashtirish tufayli ko'chirilishi mumkin bo'lgan ishchilarni qo'llab-quvvatlashning yangi usullarini, jumladan, qayta tayyorlash va malakasini oshirish tashabbuslarini o'rganishlari kerak. Shu bilan birga, sun'iy intellektdan nafaqat imtiyozli odamlarga emas, balki jamiyatdagi barchaga foyda keltirishi uchun ishlatilishini ta'minlash kerak. Birgalikda ishlash orqali biz sun'iy intellektning imkoniyatlaridan foydalanishimiz va uning muammolarini hal qilishimiz va barcha uchun yanada barqaror kelajak yaratishimiz mumkin.

Sun'iy intellekt, shubhasiz, inson hayotining turli jabhalarida inqilob qildi, ammo u o'zining qiyinchiliklaridan holi emas. Avtomatlashtirish tufayli ish o'rinlarini almashtirish iqtisodiyot uchun asosiy muammolardan biriga aylanib bormoqda. Brukings instituti tomonidan o'tkazilgan tadqiqotga ko'ra, AQSh ish joylarining taxminan 25 foizi avtomatlashtirish xavfi yuqori bo'lib, taxminan 36 million ish joyiga ta'sir qiladi. Ajablanarlisi shundaki, ta'sir faqat past malakali ishlar bilan cheklanmaydi. Hatto yuqori malakali va ixtisoslashgan ishlar ham avtomatlashtirish tufayli xavf ostida. Masalan, sog'liqni saqlash sohasi Alni misli ko'rilmagan tezlikda qabul qilishga tayyor va buning oqibatlari keng ko'lamlil bo'lishi mumkin. AI bemorning natijalarini yaxshilashi mumkin bo'lsa-da, u yuqori darajadagi kognitiv funktsiyalarni talab qiladigan ishlarga ham tahdid soladi. Yangi mashinalar tobora ko'proq aniqlash, tashxis qo'yish va hatto davolanishni buyurish qobiliyatiga ega, bu esa yuqori malakali ishlarning sezilarli darajada qisqarishiga olib kelishi mumkin. Oddiy qilib aytganda, deyarli har bir sohaga avtomatlashtirish ta'sir qilishi aniq va bu ish o'rinlarining sezilarli darajada yo'qolishiga olib kelishi mumkin. Biz bu kelajakka tayyor bo'lishimiz kerak va ta'lim va o'qitish dasturlariga sarmoya kiritish - bu faqat birinchi qadam bo'lib, ko'nikmalarni o'rgatish va biznes yuritish uslubimizni o'zgartirish tashabbuslari bilan to'ldiriladi.

Sun'iy intellektning tobora kuchayib borishi bilan avtomatlashtirish tufayli ish joylarini almashtirish muammosi tobora kuchayib bormoqda. Bu ishchi kuchiga ta'sir qilishdan tashqari, ish tabiatida sezilarli o'zgarishlarga olib kelishi mumkin. Buni vaqtinchalik yoki mustaqil ishlar odatiy holga aylanib borayotgan gig iqtisodiyotining yuksalishida ko'rish mumkin. Garchi bu turdagi ish moslashuvchanlikni taklif qilishi mumkin bo'lsa-da, u an'anaviy to'liq vaqtli bandlikning xavfsizligi va afzalliklaridan ham mahrum. Bundan tashqari, global pandemiya uzoqdan ishlash tendentsiyasini tezlashtirdi, bu esa ish joyini almashtirish muammosini yanada kuchaytirishi mumkin. Shunday qilib, biz nafaqat ta'lim

va o'qitish dasturlariga sarmoya kiritishimiz, balki avtomatlashtirishning ishchi kuchiga ta'sirini bartaraf etish uchun universal asosiy daromad kabi innovatsion echimlarni ham o'rganishimiz juda muhimdir. O'zgaruvchan mehnat bozoriga moslashish va yangi bandlik imkoniyatlarini yaratish uchun sun'iy intellekt imkoniyatlaridan foydalanish orqali ish kelajagiga tayyorgarlik ko'rish juda muhimdir.

Alning ishchi kuchiga ta'sirini ortiqcha baholab bo'lmaydi. Avtomatlashtirish rivojlanishda davom etar ekan, ko'plab an'anaviy ish o'rinlari eskirishi aniq. Bu mehnat bozorida sezilarli o'zgarishlarga olib keladi va biz bu o'zgarishlarga tayyor bo'lishimiz kerak. O'sishning davom etishi mumkin bo'lgan sohalardan biri bu vaqtinchalik yoki mustaqil ish tobora keng tarqalgan bo'lib borayotgan gig iqtisodidir. Ushbu turdagi ish ko'plab ishchilar xohlagan moslashuvchanlikni taklif qilsa-da, unda ish xavfsizligi va an'anaviy to'liq vaqtli bandlikning afzalliklari yo'q. Shu sababli, avtomatlashtirishning ishchi kuchiga ta'sirini bartaraf etish uchun innovatsion echimlarni o'rganishimiz juda muhimdir. Umumjahon asosiy daromad mumkin bo'lgan yechim sifatida taklif qilingan, ammo biz ishchilar mehnat bozorida raqobatbardosh bo'lib qolishlari uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarga ega bo'lishlarini ta'minlash uchun ta'lim va o'qitish dasturlariga ham sarmoya kiritishimiz kerak. Bundan tashqari, global pandemiya uzoqdan ishlash tendentsiyasini yanada tezlashtirdi, bu esa ish joyini almashtirish muammosini yanada kuchaytirishi mumkin. Biz ushbu o'zgarishlarga moslashishimiz va yangi ish joylarini yaratish uchun sun'iy intellekt imkoniyatlaridan foydalanishimiz muhim. Ish kelajagi tez o'zgarmoqda va biz bunga tayyorgarlik ko'rishda faol bo'lishimiz kerak.